

Науково-дослідна практика

Робоча програма науково-дослідної практики (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	<i>Другий (магістерський)</i>
Галузь знань	<i>C - соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини</i>
Спеціальність	<i>C5 Соціологія</i>
Освітня програма	<i>Аналітика соціальних даних</i>
Статус дисципліни	<i>Нормативна</i>
Форма навчання	<i>очна(денна)</i>
Рік підготовки, семестр	<i>2 курс, 4 семестр</i>
Обсяг дисципліни	<i>14 кредитів ECTS, 420 годин самостійна робота – 420 годин</i>
Семестровий контроль/ контрольні заходи	<i>Залік</i>
Розклад занять	<i>https://schedule.kpi.ua/</i>
Мова викладання	<i>Українська</i>
Інформація про керівника курсу / викладачів	<i>Керівник практики: викладач Баханов Олексій Юрійович, +380957712095 bakhanov@ukr.net</i>
Розміщення курсу	<i>https://do.ipu.kpi.ua/course/view.php?id=8398</i>

Програма навчальної дисципліни

1. Опис практики, її мета, предмет та результати практики

Науково-дослідна практика студентів спеціальності C5 Соціологія факультету соціології і права КПІ ім. Ігоря Сікорського є складовою професійної підготовки фахівців і навчального процесу у вищому навчальному закладі і вимагає особливо ґрунтовної практичної підготовки. Науково-дослідна практика проводиться з відривом від навчання, тривалістю 8 тижнів і передбачає самостійну роботу студентів практикантів як помічників соціолога в конкретній соціальній установі.

Вона забезпечує тісний зв'язок між теоретичною підготовкою майбутніх спеціалістів та їх практичним професійним становленням у плані формування вмінь та професійних навичок. Науково-дослідна практика сприяє зв'язку з життям; відповідності змісту і вимогам, які пред'являються до професії соціолога та ін.

Практика допомагає студентам краще зрозуміти власні можливості, сприяє формуванню реалістичного підходу до майбутньої професійної діяльності.

Компетентності, які набуваються під час проходження практики:

Фахові компетентності:

- здатність проектувати і виконувати соціологічні дослідження, розробляти й обґрунтовувати їхню методологію (ФК3);
- здатність презентувати результати наукових досліджень і готувати наукові доповіді та публікації (ФК10);

●Здатність застосовувати сучасні статистичні методи, моделі, цифрові технології, спеціалізоване програмне забезпечення для моделювання соціальних процесів (ФК12);

●Здатність використовувати статистичний пакет SPSS та мови програмування R та Python для аналізу соціальних даних (ФК13).

Програмні результати навчання:

●ПРН 09. Планувати і виконувати наукові дослідження у сфері соціології, аналізувати результати, обґрунтовувати висновки.

●ПРН 12. Здійснювати аналіз відкритих джерел даних (OSINT), аналізувати якісну інформацію, текстові дані, використовувати інтелектуальний аналіз для соціальних даних.

Мета науково-дослідної практики: набуття студентами досвіду самостійної науково-дослідної роботи з обраної для кваліфікаційної роботи теми та опрацювання методик її проведення; формування компетенцій, відповідних обраній спеціалізації та освітньо-кваліфікаційному рівню.

Під час проходження практики здобувачі також зможуть:

- закріпити та практично застосувати здобуті теоретичні знання;
- сформуванню професійну ідентичність та розвинути професійну самосвідомість майбутнього фахівця;
- набути досвіду виконання професійних обов'язків, розвинути почуття персональної відповідальності за результати роботи;
- сформуванню вміння й практичні навички, необхідні для діяльності соціолога;
- ознайомитися з технологіями проведення соціологічних досліджень на різних етапах — від підготовки до аналізу результатів;
- опрацювати теоретичні джерела за обраною науковою темою, пов'язаною зі спеціалізацією кафедри та власною дослідницькою проблемою, у вітчизняній і зарубіжній літературі;
- ознайомитися з результатами теоретичних та емпіричних досліджень, проведених академічними й галузевими інститутами;
- визначити й обґрунтувати методи обробки та аналізу емпіричних даних, необхідні для виконання індивідуального дослідницького завдання.

На певний час студент змінює роль: від студента-слухача до науковця-дослідника, що надає змогу самому оцінити складність науково-дослідної роботи.

Первинні уміння і навички, необхідні для забезпечення цієї роботи на відповідному професійному рівні, формуються у майбутніх спеціалістів під час проходження ними практики у різних установах.

В процесі навчання студенти на замовлення агенцій, що займаються соціологією, беруть безпосередню участь у плануванні, організації та опрацюванні результатів соціологічних досліджень.

2. Пререквізити та постреквізити практики (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Науково-дослідна практика дає можливість студентам застосувати на практиці набуті теоретичні знання та напрацювати практичні навички.

Пререквізити: ЗО02 Педагогіка вищої школи; ПО01 Комп'ютерний аналіз соціальної інформації та візуалізація даних; ПО04 Технології OSINT в соціологічних дослідженнях; ПО08 Методологія та методи соціологічного дослідження в цифрову добу.

Постреквізити: Після завершення здобувачі освіти зможуть виконувати дослідницькі завдання в межах освітнього компонента «Виконання магістерської дисертації».

3. Зміст та програма науково-дослідної практики

Науково-дослідна практика студентів є важливим етапом підготовки фахівців у межах майбутньої спеціальності та досвіду самостійної роботи. Вона регламентується відповідними документами КПІ ім. Ігоря Сікорського і передбачає три етапи:

1. Підготовчий

На цьому етапі викладач кафедри соціології веде переговори з підприємствами та укладає договори.

Протягом семестру, що передує практиці, студенти ознайомлюються з програмою; на її основі розробляють індивідуальні плани роботи, з урахуванням специфіки установи. Керівник практики перевіряє і коригує плани згідно з функціональними обов'язками соціолога.

За тиждень до початку практики кафедра організовує збори, де визначаються мета, завдання, які повинен реалізувати практикант, і студенти закріплюються за підприємствами, на яких вони будуть проходити практику.

Програмою практики передбачено виконання студентами індивідуальних завдань, що активізує їх діяльність, розширює світогляд, підвищує ініціативу і робить проходження практики більш конкретним і цілеспрямованим.

Індивідуальні завдання включаються в програму практики з метою більш ефективного оволодіння професійними вміннями і навичками. Матеріали, отримані студентами під час виконання індивідуальних завдань, можуть бути в подальшому використані для виконання дипломних робіт.

Студенти отримують індивідуальні завдання згідно умов діяльності установи та тематики індивідуальних завдань на науково-дослідну практику.

Соціолог володіє всім спектром методів та технологій збору та обробки соціологічної інформації: демонструє наявність високорозвинутої соціологічної уяви й володіє сучасними теоріями, методологією та методами соціологічних досліджень (від розробки програми дослідження до надання конкретних рекомендацій з їх подальшою практичною реалізацією), а також компетентностями у сфері багатовимірного аналізу соціальних даних, обробки та аналізу великих масивів кількісної і якісної інформації із застосуванням статистичного програмного забезпечення (OCA, SPSS / PSCP), використання мов програмування R та Python в статистичних обчисленнях, роботи із відкритими джерелами даних (OSINT), візуалізації даних.

2. Основний

Робочий день практиканта визначається правилами трудового розпорядку та режимом роботи установи або організації – бази практики. Практика починається з ознайомлення з організацією, керівником, закладом практичної діяльності соціолога.

При проходженні практики студент-практикант узагальнює технологічні особливості соціологічних досліджень та їх аналізу.

Утруднення, що виникають у практиканта впродовж науково-дослідної практики, усуваються завдяки груповим та індивідуальним консультаціям з керівником практики від кафедри. В обов'язки керівників практики входить аналіз діяльності практиканта на основі аналізу утруднень і недоліків у його практиці.

Практикант веде щоденник науково-дослідної практики, а також вивчає відповідні матеріали.

Кожний студент працює за індивідуальним планом. Керівник практики від організації допомагає скласти план проходження практики і здійснює поточну корекцію під час індивідуальних консультацій. План науково-дослідної практики будується так, щоб у ньому максимально реалізовувались завдання та функції, які виконує соціальний працівник у практичній діяльності.

3. Завершальний

На цьому етапі студент-практикант узагальнює отримані результати і складає звіт про проходження практики, що повинен містити результати проведеної роботи, відгук керівника практики, звіт про проведену роботу та методи, якими він користувався під час її виконання.

4. Результати і захист науково-дослідної практики

Після закінчення науково-дослідної практики керівник групи (студента) від базової установи складає звіт про роботу. До звіту додаються пропозиції і матеріали, підготовлені студентом(ами)-практикантом(ами) і прийняті керівництвом для використання у практичній діяльності.

Керівництво базової установи практики організує обговорення результатів роботи студента(ів) і оцінює її за п'ятибальною системою. Базовий рівень підготовки студентів оцінюється також на кафедрі з урахуванням вимог виробництва до професійної кваліфікації.

Основні документи про практику (індивідуальний план, щоденник, звіти про роботу, пропозиції і матеріали, підготовлені студентами і прийняті для використання у практичній діяльності бази практики) передаються викладачу, який керує науково-дослідною практикою. Захист практики та прийняття заліку здійснює викладач який є керівником практики.

5. Навчальні матеріали та ресурси

1. <http://www.socio-journal.kpi.kiev.ua/> - Вісник КПІ ім. Ігоря Сікорського. Соціологія. Політологія. Право.
2. <http://i-soc.com.ua/journal/content.php> – Соціологія: теорія, методи, маркетинг.
3. <http://www.nbuv.gov.ua> – Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського.
4. <https://prometheus.org.ua/>. Найкращі онлайн-курси України та світу.
5. <https://nsuworks.nova.edu/pcs/about.html> – Peace and Conflict Studies Journal

Політика та контроль

6. Оформлення результатів практики

Після завершення науково-дослідної практики студент подає керівнику для перевірки необхідну документацію:

- щоденник проходження практики;
- звіт про виконання програми та індивідуального плану практики.

Звіт про проходження практики обсягом 3-5 сторінок формату А4 повинен містити конкретний опис виконаної студентом роботи, відомості про виконання усіх розділів програми практики та індивідуального завдання, висновки і пропозиції, список використаної літератури. Текст звіту може містити відповідні розрахунки, пояснення, таблиці, схеми, діаграми тощо. Складений студентом звіт повинен мати наскрізну нумерацію сторінок. Перевіряє і затверджує звіт керівник практики від кафедри:

- рецензію керівника практики від кафедри соціології на виконану роботу практиканта (знаходиться у Щоденнику);
- характеристику на студента-практиканта з аналізом виконаних видів роботи, написану та завірену керівником установи практики (знаходиться у Щоденнику).

7. Форми та методи роботи під час виконання завдань науково-дослідної практики

Форми роботи

Під час практики студенти виконують завдання практики відповідно поставленої мети, та керуються вказівками керівника практики від університету та керівника практики від бази практики.

Політика університету

Академічна доброчесність

Політика та принципи академічної доброчесності визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

(інша необхідна інформація стосовно академічної доброчесності)

Норми етичної поведінки

Норми етичної поведінки студентів і працівників визначені у розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Опанування дистанційних курсів.

За бажанням здобувача в умовах, що не сприяють регулярному відвідуванню бази практики, допускається вивчення окремих змістовних частин освітнього компонента в асинхронному режимі, зокрема, через опанування дистанційних курсів. Для врахування в системі оцінювання балів за опанування таких курсів, вони мають відповідати змістовно силабусу, бути узгоджені із викладачем, та на підтвердження проходження курсів студент має надати відповідний документ із зазначенням назви та обсягу в годинах. Визнання результатів неформальної освіти відбувається у порядку, визначеному у відповідному Положенні КПІ ім. Ігоря Сікорського <https://osvita.kpi.ua/node/179>.

Політика використання штучного інтелекту

Політика використання штучного інтелекту та її принципи регламентуються наказом «Політика використання штучного інтелекту для академічної діяльності в КПІ ім. Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://osvita.kpi.ua/node/1225>.

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

Семестровий контроль: залік

Обов'язкова умова допуску до заліку написання звіту та заповнення щоденника практики. Студенту, який не виконав програму практики з поважних (підтверджених документально) причин, може бути надано право повторного проходження практики за індивідуальним графіком з фінансуванням усіх витрат, пов'язаних з її організацією та проведенням фізичними чи юридичними особами за окремим кошторисом

Оцінювання та контрольні заходи

Рейтинг студента з дисципліни складається з балів, що отримуються за:
стартову складову (оцінювання керівником практики з боку бази практики);
захист практики (оцінюється керівником практики)

Стартова складова (50 балів)

Оцінюється діяльність здобувача під час проходження науково-дослідної практики на базі практики, зокрема: виконання завдань, передбачених програмою практики; рівень самостійності та ініціативності у науково-дослідній роботі; дотримання вимог і графіка проходження практики; відповідальність, дисциплінованість та ефективність взаємодії з керівником практики з боку бази практики.

Критерії оцінювання:

«відмінно» – здобувач регулярно та в повному обсязі виконував завдання науково-дослідної практики; продемонстрував високий рівень самостійності, ініціативності та відповідальності; активно залучався до науково-дослідної роботи бази практики; завдання виконані своєчасно та якісно; результати діяльності відповідають поставленим цілям практики та свідчать про набуття запланованих фахових і дослідницьких компетентностей — 45–50 балів;

«добре» – здобувач виконав основні завдання практики в повному обсязі; участь у науково-дослідній діяльності була достатньою, але з обмеженою ініціативністю; завдання здебільшого

виконувалися своєчасно, можливі незначні недоліки в якості або організації роботи; результати діяльності в цілому відповідають програмі практики — 38–44 бали;

«задовільно» – здобувач виконав не менше 60% запланованих завдань практики; діяльність була нерегулярною або потребувала постійного контролю з боку керівника; наявні суттєві недоліки в організації роботи, самостійності або якості виконання завдань; результати частково відповідають цілям і завданням практики — 30–37 балів;

«незадовільно» – здобувач виконав менше 60% завдань практики або фактично не був залучений до науково-дослідної діяльності; порушував умови проходження практики; результати діяльності не відповідають вимогам програми практики — 0–29 балів.

Захист практики (50 балів)

Оцінюється оформлення звіту про практику, ведення щоденника практики, презентація здобувача результатів проходження практики під час захисту звіту, відповідей на запитання керівника практики.

Критерії оцінювання:

«відмінно» – звіт про практику оформлений повністю та відповідно до встановлених вимог; зміст звіту відображає результати виконання завдань науково-дослідної практики та демонструє сформованість фахових і дослідницьких компетентностей; щоденник практики ведений регулярно та містить не менше 90% необхідної інформації; презентація результатів практики логічна, структурована та переконлива; здобувач чітко й аргументовано відповідає на запитання керівника — 45–50 балів;

«добре» – звіт про практику в цілому відповідає вимогам, проте містить окремі незначні недоліки в структурі або оформленні; щоденник практики містить не менше 75% необхідної інформації; презентація результатів зрозуміла, але може мати незначні логічні або змістові неточності; відповіді на запитання здебільшого правильні, проте не завжди достатньо аргументовані — 38–44 бали;

«задовільно» – звіт про практику оформлений з істотними недоліками або відображає не менше 60% необхідного обсягу результатів; щоденник практики заповнений нерегулярно та містить значні неточності; презентація поверхнева або недостатньо структурована; відповіді на запитання фрагментарні, із суттєвими помилками або за допомогою керівника — 30–37 балів;

«незадовільно» – звіт про практику не відповідає встановленим вимогам або відсутній; щоденник практики не поданий або не відображає результатів проходження практики; презентація відсутня або не розкриває зміст практики; здобувач не може відповісти на запитання керівника — 0–29 балів.

За результатами захисту комісія з проведення семестрового контролю підсумовує бали за стартовою складовою та складовою захисту, зводить до рейтингової оцінки та переводить до оцінок за університетською шкалою.

Таблиця відповідності рейтингових балів оцінкам за університетською шкалою:

Рейтингова оцінка здобувача (бали)	Університетська шкала оцінок рівня здобутих компетентностей (результатів навчання)
100-95	Відмінно
94-85	Дуже добре
84-75	Добре

74-65	Задовільно
64-60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно

Можливі відмітки у відомості семестрового контролю:

Не допущено	Невиконання умов допуску до семестрового контролю
Усунено	Порушення принципів академічної доброчесності або морально-етичних норм поведінки
Не з'явився	Здобувач, був допущений, але не з'явився на залік

Робочу програму науково-дослідної практики (силабус):

Складено викладачем Бахановим Олексієм Юрійовичем

Ухвалено: кафедрою соціології (протокол № 14 від 23.06.2025 р.)

Погоджено: Методичною комісією ФСП (протокол № 4 від 24.06.2025 р.)